

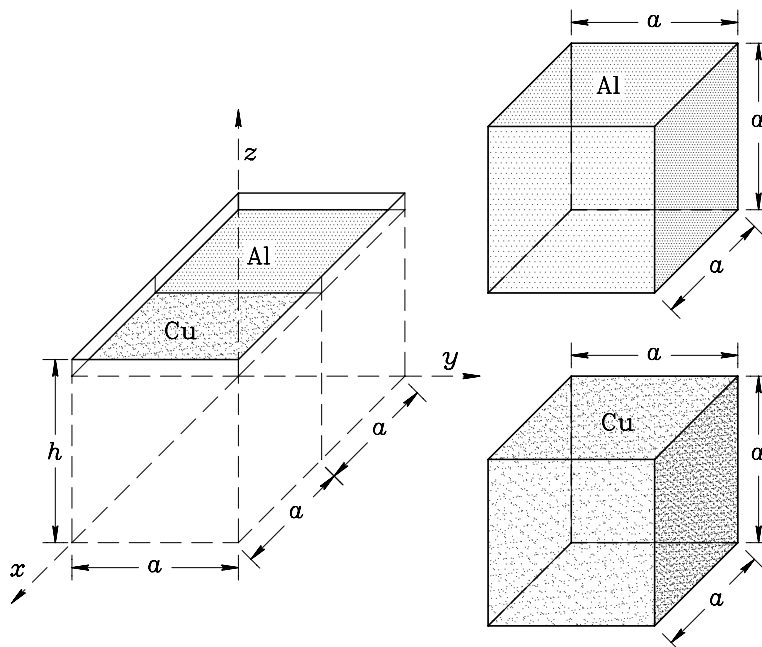
Prvi KOLOKVIJ iz MEHANIKE TRDNIH TELES

18. december 2003 (skupina A)

1. V kartezijskem koordinatnem sistemu z bazo $\vec{e}_x, \vec{e}_y, \vec{e}_z$ in koordinatami x, y, z je podan kvader z oglišči $A(0, 0, 0), B(a, 0, 0), C(0, b, 0), D(a, b, 0), E(0, 0, c), G(a, 0, c), F(0, b, c), H(a, b, c)$. Velja $a : b : c = 3 : 4 : 5$. Pri deformaciji ostanejo dolžine stranic $\overline{AB}, \overline{AC}$ in $\overline{AE}$ nespremenjene, pravi kot BAC se poveča za $1''$, pravi kot DAE se zmanjša za $1''$, pravi kot EAB pa se zmanjša za $1''$. Določi specifično spremembo dolžine diagonale $\overline{AH}$. Deformacijsko stanje je homogeno.
2. Kot rešitev mehanskega problema ravninskega telesa po metodi napetosti smo dobili majhne deformacije ε_{ij} kot funkcije telesnih koordinat x in z . Vse točke telesa se premikajo le v ravnini (x, z) . Poznana sta tudi pomik točke $T_0(1, 0, 1)$, tj. $\vec{u}_{T_0} = 10^{-4} \cdot (a^3 \vec{e}_x + a^4 \vec{e}_z)$ in zasuk točke $T_1(0, 0, 0)$, tj. $\vec{\omega}_{T_1} = \vec{0}$. Določi pomika u_x in u_z ter zasuk ω_y kot funkcije koordinat (x, z) . Določi vrednost pomikov in zasuka ω_y v točki $T(5, 0, 0.5)$. Razdalje in pomiki so v m.

$$[\varepsilon_{ij}] = 10^{-4} \cdot \begin{bmatrix} 3a^3 x^2 z^4 & 0 & \frac{4a^3 x^3 z^3 + 3a^4 x^2 z^4}{2} \\ 0 & 0 & 0 \\ \frac{4a^3 x^3 z^3 + 3a^4 x^2 z^4}{2} & 0 & 4a^4 x^3 z^3 \end{bmatrix}.$$

3. V togi podlagi je luknja dimenzij $2a \times a \times h$. Vanjo brez trenja vstavimo aluminijasto in bakreno kocko dimenzij $a \times a \times a$.
  - Za koliko kelvinov moramo segreti aluminijasto kocko, da ta v vertikalni smeri zapolni luknjo. Izračunaj napetosti v obeh kockah.
  - Aluminijasto kocko segrejemo za 1 K, bakreno kocko pa ohladimo za 1 K. Izračunaj napetosti v obeh kockah.

Pri računu v vsaki kocki predpostavi homogeno napetostno stanje. Stik med kockama je toplotno izoliran (med kockama ni prevažanja toplote). Trenje med kockama in luknjo in trenje med kockama zanemari.

Podatki: $a = 1$ cm, $h = a + 10^{-4}$ cm, $E_{Al} = 72\,000$ MPa, $E_{Cu} = 115\,000$ MPa, $\nu_{Al} = 0.34$, $\nu_{Cu} = 0.34$, $\alpha_{T_{Al}} = 2.29 \cdot 10^{-5} \frac{1}{K}$, $\alpha_{T_{Cu}} = 1.67 \cdot 10^{-5} \frac{1}{K}$.

Točkovanje: 40 % + 40 % + 40 % = 120 %.

Prvi KOLOKVIJ iz MEHANIKE TRDNIH TELES

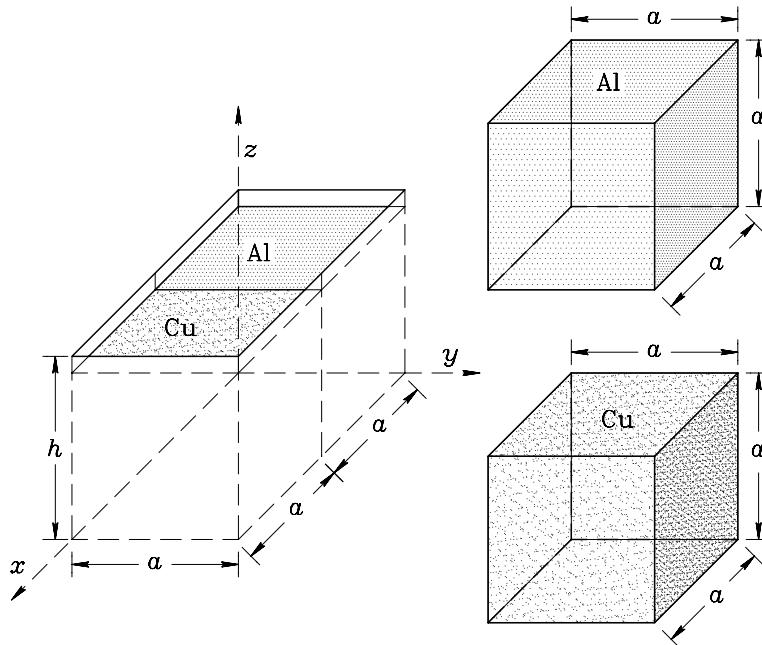
18. december 2003 (skupina B)

- V kartezijskem koordinatnem sistemu z bazo $\vec{e}_x, \vec{e}_y, \vec{e}_z$ in koordinatami x, y, z je podan kvader z oglišči $A(0, 0, 0), B(a, 0, 0), C(0, b, 0), D(a, b, 0), E(0, 0, c), G(a, 0, c), F(0, b, c), H(a, b, c)$. Velja $a : b : c = 3 : 4 : 5$. Pri deformaciji ostanejo dolžine stranic $\overline{AB}, \overline{AD}$ in $\overline{AE}$ nespremenjene, pravi kot BAC se poveča za $1''$, pravi kot CAE se zmanjša za $1''$, pravi kot EAB pa se zmanjša za $1''$. Določi specifično spremembo dolžine diagonale $\overline{AH}$. Deformacijsko stanje je homogeno.
- Kot rešitev mehanskega problema ravninskega telesa po metodi napetosti smo dobili majhne deformacije ε_{ij} kot funkcije telesnih koordinat x in z . Vse točke telesa se premikajo le v ravnini (x, z) . Poznana sta tudi pomik točke $T_0(1, 0, 1)$, tj. $\vec{u}_{T_0} = 10^{-4} \cdot (a^4 \vec{e}_x + a^3 \vec{e}_z)$ in zasuk točke $T_1(0, 0, 0)$, tj. $\vec{\omega}_{T_1} = \vec{0}$. Določi pomika u_x in u_z ter zasuk ω_y kot funkcije koordinat (x, z) . Določi vrednost pomikov in zasuka ω_y v točki $T(5, 0, 0.5)$. Razdalje in pomiki so v m.

$$[\varepsilon_{ij}] = 10^{-4} \cdot \begin{bmatrix} 4a^4 x^3 z^3 & 0 & \frac{3a^4 x^4 z^2 + 4a^3 x^3 z^3}{2} \\ 0 & 0 & 0 \\ \frac{3a^4 x^4 z^2 + 4a^3 x^3 z^3}{2} & 0 & 3a^3 x^4 z^2 \end{bmatrix}.$$

- V togi podlagi je luknja dimenzij $2a \times a \times h$. Vanjo brez trenja vstavimo aluminijasto in bakreno kocko dimenzij $a \times a \times a$.

- Za koliko kelvinov moramo segreti bakreno kocko, da ta v vertikalni smeri zapolni luknjo. Izračunaj napetosti v obeh kockah.
- Aluminijasto kocko ohladimo za 1 K, bakreno kocko pa segrejemo za 1 K. Izračunaj napetosti v obeh kockah.

Pri računu v vsaki kocki predpostavi homogeno napetostno stanje. Stik med kockama je toplotno izoliran (med kockama ni prevajanja toplote). Trenje med kockama in luknjo in trenje med kockama zanemari.

Podatki: $a = 1$ cm, $h = a + 10^{-4}$ cm, $E_{Al} = 72\,000$ MPa, $E_{Cu} = 115\,000$ MPa, $\nu_{Al} = 0.34$, $\nu_{Cu} = 0.34$, $\alpha_{T_{Al}} = 2.29 \cdot 10^{-5} \frac{1}{K}$, $\alpha_{T_{Cu}} = 1.67 \cdot 10^{-5} \frac{1}{K}$.

Točkovanje: 40 % + 40 % + 40 % = 120 %.

REŠITVE (skupina A)

1. Specifična sprememba dolžine diagonale $\overline{AH}$ znaša $1.2605 \cdot 10^{-6}$.
2. Vektor zasukov je $\vec{\omega} = (2 a^3 x^3 z^3 - \frac{3}{2} a^4 x^2 z^4) \vec{e}_y$, vektor pomikov pa $\vec{u} = a^3 x^3 z^4 \vec{e}_x + a^4 x^3 z^4 \vec{e}_z$.
3.
  - Aluminijsko kocko moramo segreti za $\Delta T_{Al} = 2.4728$ K, da ta v vertikalni smeri zapolni luknjo. Napetosti v kockah v kartezijevem koordinatnem sistemu podajata matriki

$$[\sigma_{ij}^{Al}] = \begin{bmatrix} -0.3802 & 0 & 0 \\ 0 & -0.5373 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}, \quad [\sigma_{ij}^{Cu}] = \begin{bmatrix} -0.3802 & 0 & 0 \\ 0 & -0.1293 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}.$$

Vse napetosti so podane v $[\frac{\text{kN}}{\text{cm}^2}]$.

- Napetosti v kockah v kartezijevem koordinatnem sistemu podajata matriki

$$[\sigma_{ij}^{Al}] = \begin{bmatrix} -0.0667 & 0 & 0 \\ 0 & -0.1875 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}, \quad [\sigma_{ij}^{Cu}] = \begin{bmatrix} -0.0667 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}.$$

Vse napetosti so podane v $[\frac{\text{kN}}{\text{cm}^2}]$.

REŠITVE (skupina B)

1. Specifična sprememba dolžine diagonale $\overline{AH}$ znaša $3.3937 \cdot 10^{-6}$.
2. Vektor zasukov je $\vec{\omega} = (-2 a^3 x^3 z^3 + \frac{3}{2} a^4 x^4 z^2) \vec{e}_y$, vektor pomikov pa $\vec{u} = a^4 x^4 z^3 \vec{e}_x + a^3 x^4 z^3 \vec{e}_z$.
3.
  - Bakreno kocko moramo segreti za $\Delta T_{Cu} = 3.7290$ K, da ta v vertikalni smeri zapolni luknjo. Napetosti v kockah v kartezijevem koordinatnem sistemu podajata matriki

$$[\sigma_{ij}^{Al}] = \begin{bmatrix} -0.4178 & 0 & 0 \\ 0 & -0.1421 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}, \quad [\sigma_{ij}^{Cu}] = \begin{bmatrix} -0.4178 & 0 & 0 \\ 0 & -0.8582 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}.$$

Vse napetosti so podane v $[\frac{\text{kN}}{\text{cm}^2}]$.

- Napetosti v kockah v kartezijevem koordinatnem sistemu podajata matriki

$$[\sigma_{ij}^{Al}] = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}, \quad [\sigma_{ij}^{Cu}] = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & -0.1921 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}.$$

Vse napetosti so podane v $[\frac{\text{kN}}{\text{cm}^2}]$.